nii palju mehi juure kui enne. Sellepärrast läks Albert aastal 1218 nüüd Saksamaale abi otsima, sealt ta leidis ühe würsti Hinrik Buurewin, kes oma rahwaga Maarja-maale läks. Albert otsis Saksa-maalt weel enam abi, aga kui tema palwed ei seäl palju ei aitanud, siis läks ta sealt Taani-maale, kuninga Woldemari juure, kes temale lubas Eestlaeste wastu appi tulla.

Seda aega aga, et Albert Saksamaal oli, ei seisnud sõda kogoniste mite kodu wakka. Mõega wennade pealik Wolkiin ja nimetud würst Hinrik Buurewin olid oma wäedega Harju-maale Eestlaeste wastu minemas, kui kuulda saiwad, et Wene suurwürst oma wäega oli Uggenuse tunginud. Siis pööraſid ümber ja läksid üle Ema jõe Wenelaeste wastu. Teine pool Ema jõe, Tartu ligidal oli lahing, ja Wenelaesed pistaſid põgenema, senni kui ühe pisikese jõe üle said, kus teine osa nende wäest seismas oli. Teisel pool jõe säedsid Wenelaesed ennast nüüd roodu, ja oli neil wäga suur hulk, öeldakse kuusteistkümmend tuhat olnud olewad. Saksa wägi, Liiwi ja Lätti rahwaga jäid siin pool mäe otsas seisma. Aga Liiwi ja Lätti rahwas seda suurt hulka nähes, hakas kartma, ja pistaſid jooksu. Saksa mehed üksi, paar sada meest, jäid wapraste seisma. Wenelaesed hakaſid nüüd üle jõe tagasi kipuma, nii pea aga kui mõned olid üle saanud, lasksid nende peäle enne kui teised taga järele jõudsid. Nenda wiisi ei saanud suur Wene-wägi ühtegi

pisukese Saksa hulga wasta ja wõit jäi nende kätte. Wenelaesed kipuſid nüüd Lätti maale, aga kui neile sõnumed tulid, et Litwarahwas Wene-maale tunginud, rutaſid nemad jälle koeu poole.

Aastal 1219 sui aeal tuli Taani kuninggas Woldemar suure hulga laewadega (öeldakse tuhat wiis sada olnud olewad) ja hulk sõameestega Eesti-maale. Temaga ühes tuli ka Tiitrik, keda Albert Eestimaa piiskopiks oli seädnud. Seäl kohal kus nüüd Tallin seisab, ja kus siis üks wana Eestlaeste linn, nimega Lindanisa (wana rahwas ütlewad, seäl Linda Kalewi poea ema, teda olle imetanud) seisis, tulid Taanlaesed maale. Nemad rikuſid Lindanisa ära, ja hakaſid ne kindla linna ehitama, seäl kohal, mis nüüd Tallinna Toom peäliseks linnaks hüüdakse. Ühel ööse tulid Eestlaesed wiest kohast koraga Taanlaeste peäle, selle nõuga, et nemad kuningat tahtsid ära tapa. Aga nemad eksisid telgi poolest ja läksid piiskopi Tiitriku telki ja teggid temale otsa. Aga Taanlaesed wõitsid neid üsna ära, nenda et peäle tuhat Eestlaest seäl paigal said ära tapetud ja teised pistaſid minema. See sündis Wiituse pääwal. Kui nüüd Taani kuningas oma kindla linna ehk lossi oli walmis ehitanud, jätis tema muist sõamehi senna, aga läks teistega jälle koeu.

Sel samal aastal tulid Saare-maa rahwas oma wäega Järwa maale. Järwalised, kes ise nüüd tõeste rahu nõudsid ja risti usku tahtsid heita, paluſid Rijast neile õpetajaid ja sõamehi saata.